

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 459/2016
27.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Маје Ковачевић-Томић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљене С.Г. и др, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. и чланом 35. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ј. – адвоката М.Ћ., поднетом против правноснажне пресуде Вишег суда у Чачку Кж бр.161/2015 од 11.01.2016. године, у седници већа одржаној дана 27. априла 2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Д.Ј. – адвоката М.Ћ., поднет против правноснажне пресуде Вишег суда у Чачку Кж бр.161/2015 од 11.01.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К бр.478/14 од 29.06.2015. године, окривљени С.Г. и Д.Ј. оглашени су кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у саизвршилаштву, у вези са чланом 33. КЗ, за које дело је окривљеној С.Г. изречена условна осуда тако што јој је утврђена казна затвора у трајању од једне године и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљена у року од две године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, док је окривљени Д.Ј. осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци.

Истом пресудом, окривљени су обавезани да суду на име паушала плате износе од по 4.000,00 динара, те да на име осталих трошкова кривичног поступка солидарно исплате износ од 15.000,00 динара, а окривљена С.Г. је обавезана и да суду на име трошкова кривичног поступка исплаћених из буџетских средстава суда, на име трошкова браниоца постављеног по службеној дужности, плати износ од 175.875,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж бр.161/2015 од 11.01.2016. године, делимичним уважавањем жалбе браниоца окривљеног Д.Ј. и уважавањем жалбе оштећеног „Б.“ АД Б., преиначена је пресуда Основног суда у Чачку К бр.478/14 од 29.06.2015. године, тако што је окривљена С.Г. оглашена кривом због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, за које дело јој је изречена условна осуда тако што јој је утврђена казна затвора у трајању од једне године са роком од проверавања од две године, док је окривљени Д.Ј. оглашен кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 35. КЗ, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци.

Истом пресудом, окривљени су обавезани да суду на име паушала плате износе од по 5.000,00 динара, те да на име осталих трошкова кривичног поступка солидарно плате износ од 15.000,00 динара док је окривљена С.Г. обавезана и да на име трошкова одбране браниоца постављеног по службеној дужности, плати износ од 115.875,00 динара, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Истовремено, окривљени су обавезани да оштећеном предузећу „Б.“ АД Б., солидарно плате износ од 1.308.065,13 динара, у року од три месеца по правноснажности пресуде, под претњом извршења.

У преосталом делу, жалба браниоца окривљеног Д.Ј. – адвоката М.Ћ. и жалба браниоца окривљене С.Г.– адвоката М.В., одбијене су као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Бранилац окривљеног Д.Ј. - адвокат М.Ћ. поднео је захтев за заштиту законитости само против правноснажне пресуде Вишег суда у Чачку Кж бр.161/2015 од 11.01.2016. године, не наводећи законски основ, с тим што из образложења захтева произилази да је поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП и због повреде закона из члана 439. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине пресуду Вишег суда у Чачку Кж бр.161/2015 од 11.01.2016. године и предмет врати том суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажном пресудом против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног Д.Ј. у захтеву наводи да је Виши

суд у Чачку, решавајући о жалби окривљеног против првостепене пресуде, након одржаног претреса и другачије утврђеног чињеничног стања, окривљеног оласио кривим због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 35. КЗ, налазећи да окривљени у конкретном случају није поступао као саизвршилац већ као помагач, а на који начин је учинио наведену повреду закона, обзиром да је чињенични опис радњи због којих је окривљени Д.Ј. оглашен кривим другостепеном пресудом другачији у односу на опис радњи извршења због којих је оглашен кривим првостепеном пресудом за кривично дело из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у саизвршилаштву – у вези са чланом 33. КЗ.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног оцењени су неоснованим, из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП постоји ако је пресудом прекорачена оптужба, дакле, уколико је повређен идентитет пресуде и оптужбе, те дакле, наведена битна повреда одредаба кривичног поступка не постоји у ситуацији када другостепени суд, поступајући по жалби, преиначи првостепену пресуду због учињене повреде кривичног закона од стране првостепеног суда и окривљеног, који је првостепеном пресудом оглашен кривим да је кривично дело учинио као саизвршилац, огласи кривим за извршење тог дела у својству помагача. Ово тим пре када се има у виду да саизвршилаштво представља тежи облик учешћа у остварењу кривичног дела од помагања, те да је другостепени суд приликом оцене начина на који је окривљени Д.Ј. учествовао у остварењу предметног кривичног дела, након одржаног претреса, преиначио првостепену пресуду у корист окривљеног.

Из наведених разлога, наводи захтева у овом делу одбијени су као неосновани.

По оцени овог суда, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује и на учињену повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП.

С тим у вези, у захтеву се истиче да из изреке правноснажне пресуде произлази да је окривљени предметно кривично дело извршио 2007. године, када је на снази био Кривични законик који се примењивао од 01.01.2006. до 10.09.2009. године („Службени гласник РС“, број 85/2005), којим законом није ни било прописано кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени оглашен кривим, а на који начин је према ставу браниоца поступио супротно одредби члана 5. КЗ, која прописује да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела.

Супротно изложеним наводима захтева, Врховни касациони суд налази да правноснажном пресудом није учињена наведена повреда кривичног закона.

Према стању у списима, окривљеном Д.Ј. је оптужницом Основног јавног тужиоца у Чачку стављено на терет извршење кривичног дела злоупотреба службеног положаја у помагању из члана 359. став 2. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 35. КЗ. Ова оптужница прецизирана је дана 29.08.2013. године у погледу правне квалификације предметног кривичног дела, а након тога и 24.04.2015. године, на тај начин што је окривљеном стављено на терет да је заједно са окривљеном С.Г. као саизвршилац извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 33. КЗ.

Одредбом члана 359. став 1. КЗ, прописано је да извршилац кривичног дела злоупотреба службеног положаја могла бити службено или одговорно лице које искоришћавањем свог службеног положаја или овлашћења, прекорачењем границе свог службеног овлашћења или невршењем своје службене дужности, прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист, другом нанесе какву штету или теже повреди права другог.

Дакле, учинилац кривичног дела из члана 359. КЗ мора имати својство службеног или својство одговорног лица. Изменама и допунама Кривичног законика од 24.12.2012. године, објављеним у "Службеном гласнику РС", број 121/2012, кривично дело злоупотреба службеног положаја је "подељено" у два кривична дела. При томе, деоба је извршена према својству учиниоца и овлашћењима која им припадају, и то на кривично дело злоупотреба службеног положаја кажњиво по члану 359. КЗ и кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица кажњиво по члану 234. КЗ.

Кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ измењено је само утолико што су у делу одредбе става 1. брисане речи "или одговорно", те од наведених измена извршилац овог кривичног дела може бити само службено лице. Истовремено, одредбе које се односе на злоупотребу положаја и кривицу одговорног лица, овим изменама издвојене су у посебно кривично дело – кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, чији је заштитни објекат привредно пословање и имовина у том пословању, при чему је радња кривичног дела остала неизмењена.

Дакле, наведеним изменама, у Кривични законик је унето кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица, које задржава јасан континуитет са кривичним делом злоупотреба службеног положаја у случају да се као извршилац јавља одговорно лице. Увођење кривичног дела из члана 234. КЗ је последица потребе да се направи разлика између одговорног и службеног лица, јер је кривично дело из члана 359. КЗ у потпуности изједначавало службено и одговорно лице, иако су имали различита овлашћења, у различитим областима.

Како кривично дело из члана 234. КЗ, и поред наведених разлика, у свом законском опису има иста обележја као и кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ, и то пре свега радњу извршења, то је јасно да наведеним изменама није извршена декриминализација злоупотребе положаја службеног лица, већ је само сужена криминална зона у односу на раније одредбе.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио неоснованим наводе захтева којима се указује на учињену повреду закона из члана 439. тачка 1. ЗКП и истиче да кривично дело због којег је окривљени Д.Ј. правноснажном пресудом оглашен кривим, није постојало у време извршења дела.

Са свега изложеног, а на основу члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.